Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Augustini in epistolam Iohannis ad Parthos tractatus decem - Cod. Aug. perg. 110

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Aurelius Augustinus: tractatus decimus in epistolam Iohannis

urn:nbn:de:bsz:31-44410

Visual Library

manebim⁹ in eo . n° p fidem . tūc per ſpetiem . cui⁹ tantis arras habem⁹
ſpūs ſancti .

Explicit tractatus Nonus Incipit decimus et ultimus .

Ab eo quod ait . Omnis qui credit q̄ Iheſus ſit xpus . uſq; ad id
q̄d ait . hec eſt eni dilectio dei ut precepta eius ſeruemus .
Eminiſſe uos credo qui adfuiſtis heſterno die .
ad quem locū progreſſus hui⁹ eple peruenerit
nr̄a tractatio . id eſt . qui eni nō diligit frēm ſuū
quem uidet . deū quē nō uidet quomō poterit di
ligere . et hoc mandatum habemus ex ipo . ut
qui diligit deū diligat et frēm ſuū . Huc uſq;
diſputatū erat . que ſequunt̄ g° ex ordīe uideam⁹ .
Omnis qui credit q̄ Iheſus ſit xpus ex deo nat⁹
eſt . Quis eſt qui nō credit q̄ Iheſus ſit xpus .
Qui nō ſic uiuit quō p̄cepit xpus . Multi enim
dicunt credo . ſ; fides ſine operis nō ſaluat . Opus aūt fidei ipa dilectio — De fide .
eſt . dicente paulo apl̄o . Et fides que per dilectionē opat̄ . Opera quidē
tua p̄terita anteq̄ crederes , uel nulla erant . uel ſi bona uidebant̄ īania
erant . Si eni nulla erant . ſic eras quaſi homo ſine pedibus . aut uexatis
pedibus ambulare nō ualens . Si aūt uidebant̄ bona anteq̄ crederes . cur
rebas quidem ſ; p̄ter uiam currendo errabas , potius q̄ p̄ueniebas . Eſt
g° nobis et currendū . et in uia currendū . qui preter uiam currit . īaniter
currit . īmō ad laborem currit . Tanto plus errat . q̄nto p̄ter uiā currit .
Quis eſt uia per quā curram⁹ . Xpus dixit . Ego ſum uia . Que patria
qua curram⁹ . Xpus dixit . Ego ſum ueritas . Per illū curram⁹ . ad illum
currimus . In ipo requieſcimus . S; ut curram⁹ per illū extendit ſe uſq;
ad nos . Longe eni errabamus . et longe pegrinabamur . parū eſt quia
longe pegrinabam̄ . et languidi mouere nō poteram⁹ . Medicus uenit ad
egrotos . Via porrecta eſt ad pegrinos . Saluem̄ ab ipo . ambulem⁹ p ipm .
hoc eſt credere quia Iheſus xpus eſt . Quomō credunt xpiani qui nō ſolū
noīe xpiani ſunt . ſ; et factis et uita . Non quomō credūt demones . Nā
et demones credūt et contremeſcūt . ſicut dicit ſcriptura . Quid potuerīt
plus credere demones q̄ ut dicerent . ſcimus quia ſis filius dei . Quod
dixerunt demones . hoc dixit et petrus cum ait . Tu es xpus filius dei uiui . Et
audit a dn̄o . Beatus es ſymon bariona . quia nō reuelauit tibi caro
et ſanguis ſ; pr̄ meus qui in celis eſt . Videte que laudes p̄ſequantur
hanc fidem . Tu es petrus . et ſuper hanc petram edificabo ecclīaȝ meā .
Quid eſt ſup hanc petram edificabo ecclīam meam . ſup hāc fidem .
ſup quod dictum eſt . Tu es xpus filius dei uiui . ſup hanc petrā īquit
fundabo ecclīam meā . Magna laus . Ergo dicit petrus . tu es xpus
filius dei uiui . dicunt et demones . Scim⁹ quia ſis filius dei . ſc̄s dei .
hoc petrus . hoc demones . eadem uerba . nō idem anim⁹ . Et unde co
ſtat . quia petrus hoc cū dilectione dicebat . Quia fides xpiana cū
dilectione eſt . demones aūt ſine dilectione . Quomō ſine dilectione
hoc dicebant . Petrus ut xpm amplecteret̄ hoc dicebat . Demones

Vt xp̄us ab eiſ recederet. Nam antequā dicerent. Scim⁹ qui ſiſ. tu es
filius dei. quid nobiſ et tibi eſt. quid uenisti ante tempus perdere nos.
Aliud eſt ergo confiteri xp̄m ut teneas xp̄m. Aliud cōfiteri xp̄m ut repel
las a te xp̄m. Ergo uidetiſ quomō hic dicit qui credit. ꝓpria quedam
fideſ eſt. nō quomō cum multiſ. Itaq; fr̄eſ nemo hereticoꝝ dicit nobiſ.
Et noſ credimuſ. Ideo enī de demonibuſ exemplū ꝓpoſui. ne gaudea
tiſ ad uerba credentiū. ſꝫ exploretiſ facta uiuentiū. Videam⁹ ergo quid
eſt credere in xp̄m. qui credere quia Jheſuſ eſt ipē eſt xp̄uſ. Sequit̄.
Omniſ qui credit ꝙ Jheſuſ ſit xp̄uſ ex deo natus eſt. Sꝫ quid eſt
credere illum. Et omniſ qui diligit genitorem. diligit eū qui genit⁹ ē
ab ipſo. Statim fidei coniuxit dilectionem. quia ſine dilectione fideſ
inanis eſt. cum dilectione fideſ xp̄iani. ſine dilectione fideſ demoīſ.
Qui aūt nō credunt peioreſ ſūt ꝙ̄ demoneſ. et tardioreſ ꝙ̄ demoeſ.
Neſcio quiſ nō uult credere in xp̄m. Adhuc nec demoneſ imitat̄. Cre
dit xp̄m. ſꝫ odit xp̄m. habet confeſſionem fidei in timore pene. nō in
amore corone. Nam et illi puniri timebant. Adde huic fidei dilectionē.
ut fiat fideſ qualem dicit apl̄uſ pauluſ. fideſ que p dilectionē opatur.
Inuenisti xp̄ianū. inuenisti ciuem Jheru̅ſ. inuenisti ciuem angeloꝝ. In
uenisti in uia ſuſpirantē pegrinū. adiunge illi. comeſ tuuſ eſt. curre
cum illo. ſi tū et tu hoc es. Omniſ qui diligit qui genuit eū. diligit eū
qui genituſ eſt ab ipō. Qui genuit. pater. Quiſ eſt genitus. filiuſ. Qd
ergo ait. Omniſ qui diligit pr̄em diligit filiū. In hoc cognoſcim⁹ quia
diligim⁹ filioſ dei. Quid eſt hoc fr̄eſ. paulo ante de filio dei dicebat.
nō de filijſ dei. Ecce unuſ poſituſ eſt xp̄uſ. contemplandū nobiſ. et dictū
eſt nobiſ. Omniſ qui credit ꝙ Jheſuſ ſit xp̄uſ ex deo natuſ eſt. Et omniſ
qui diligit qui genuit eū .i. patrem. diligit eū qui genituſ eſt ex ipſo
.i. filium. dn̄m nr̄m Jheſum xp̄m. Et ſequit̄. In hoc cognoſcim⁹ quia
diligim⁹ filioſ dei. quaſi dictum hui⁹ eēt. In hoc cognoſcim⁹ quia dili
gimuſ filiū dei. Filios dei dixit. qui paulo ante filiū dei dicebat. q̄r
filij dei corpuſ ſunt. unici filij dei. et cum ille caput. noſ membra. un⁹
eſt filij dei. Ergo qui diligit filioſ dei filiū dei diligit. Nec poteſt
quiſquā diligere pr̄em niſi diligat filiū. Et qui diligit filiū. diligit fi
lioſ dei. Quoſ filioſ dei. membra filij dei. Et diligendo fit ipā mē
bra. et fit per dilectionē in cōpago corporiſ xp̄i. Et erit un⁹ xp̄us
amans ſeipm̄. Cum ſe enī inuicem amant mēbra. corpuſ ſe amat.
Et ſi patitur unū mēbrū cōpatiunt̄ om̄ia mēbra. et ſi glorificat̄ unū
mēbrum congaudent om̄ia mēbra. Dicebat paulo ante de dilectione
fraterna. et ait. Qui nō diligit fr̄em quem uidet. deū quē nō uidet
quomō poterit diligere. Si aūt diligiſ fr̄em. diligis et xp̄m. Quō
nō diligiſ xp̄m qui mēbra xp̄i diligiſ. Cū ergo mēbra xp̄i diligiſ. xp̄m
diligis. Cum xp̄m diligis. filiū dei diligiſ. Cum filiū dei diligiſ. et pa
trem diligiſ. Non poteſt ergo ſeparari dilectio. Elige tibi quid diligaſ.
ſequunt̄ te cetera. Si dicis. deū ſolū diligo. deū pr̄em. mentiris.
Si diligiſ. nō ſolum diligiſ. ſꝫ diligis patrem. diligis et filium. Ecce

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

XXXIIII.

inquis diligo prem̄. et diligo filiū. ſꝫ hoc ſolum prem̄ dei. et filiū deū.
et dn̄m nr̄m ihm̄ xpm̄. qui aſcendit ad celoſ. et ſedet ad dexteram
patriſ. Illud uerbū per quod facta ſunt om̄ia. Et uerbū caro factū eſt.
et habitauit in nobiſ. hoc ſolum diligo. Mentiris. Si enī diligis ca
put. diligiſ et m̄bra. Si aūt m̄bra nō diligiſ. nec caput diligiſ. Non
expaueſcis uocem capitiſ de celo clamantem. Saule ſaule quid me per
ſequeriſ. Pſecutorem ſuū uocauit. pſecutorē m̄broꝝ ſuoꝝ. dilectorē
ſuū uocauit. dilectorem mēbroꝝ ſuoꝝ. Iam que ſīt membra noſtiſ
frēſ. Ipām eccliam dei. In hoc cognoſcim⁹ quia diligim⁹ filioſ dei.
quia deū diligim⁹. Et quomō nō aliud ſunt filij dei. aliud deuſ. ſꝫ
qui deū diligit. pcepta eiuſ diligit. Et que ſīt pcepta dei. Manda-
tum nouū do uobiſ. vt uoſ inuicem diligatiſ. Nemo ſe excuſet p
aliā dilectionē ad aliā dilectionē. Oīo ſic tenetur iſta dilectio. quō
ipa copaginata eſt in unū. Sic om̄ſ qui ex illa pendent. vnū facit. et
quaſi conflat illoſ. Aurum eſt. conflatur maſſa. et fit unū aliquid.
Sꝫ niſi feruor caritatiſ accendat. ex multiſ in vnum conflari nō pot.
quia deū diligim⁹. Vnde cognoſcimuſ quia diligim⁹ filioſ dei. quia
deū diligimuſ. et pcepta facimuſ. Suſpiramuſ hic. et difficultate
faciendi pceptum dei. Audi quid ſequitur. Homo qui laboraſ amādo
auariciam. cū labore amatur qđ amas. ſine labore amatᷣ deuſ. Auari
tia iuſſura eſt laboreſ. pericula. trituraſ. tribulationeſ. et obtēpaturuſ
es. Quo fine. Vt habeas unde impleaſ arcam. et pdas ſecuritatem.
Securior forte eras antequā nō haberes. quā cū habere cepiſti. Ecce
quid tibi iuſſit auaritia. Impleſti domū. timentᷣ latroneſ. Acquiſiſti
aurū. pdidiſti ſomnū. Ecce quid tibi iuſſit auaritia facere. feciſti. Quid
tibi iubet deuſ. Dilige me. Aurū diligis. queſiturus es aurꝫ. et
forte nō inuenturuſ. quiſquis me querit cū illo ſum. Amaturus es
honorē. et forte nō puenturuſ. quiſ me amauit et nō ad me peruenit.
Dicit tibi deuſ. Patronē vis facere. aut amicū potentē ambiri per
aliū inferiorē. me ama dicit tibi deuſ. nō ad me ambigiſ p aliquē.
ipe amor tibi pſentem me facit. Quid dulciuſ dilectione iſta frēſ.
Non ſine cauſa mō audiſtiſ in pſalmo. Narrauerūt michi iniuſti de
lectationeſ ſuaſ. ſꝫ nō ſicut lex tua dn̄e. Que eſt lex dei. mādatū
dei. Quod eſt mandatū dei. Nouū illud mandatū. qđ ideo nouū
dicitᷣ quia innouat. Mandatū nouū do uobis vt uoſ inuicem dili-
gatiſ. Audi quia ipa eſt lex dei. Apl̄ſ dicit. Inuicem onera ueſtra
portate. et ſic adimplebitis legem xpi. Ipſa eſt cōſūmatio om̄ium o
perū nr̄oꝝ dilectio. Ibi eſt finiſ. pp hoc currim⁹. ad ipām currimuſ.
cū uenerimuſ requieſcem⁹. Audiſtiſ in pſalmo. Om̄is cōſūmationis
uidi finem. Quid uiderat iſte. Putamuſ aſcenderat in uertice alicui⁹
altiſſimi montis et acutiſſimi. et pſpexerat et uiderat ambitū
terre. et circulos orbis uniuerſi. et ideo dixit. oīſ cōſūmationiſ
uidi finē. Si hoc laudabile eſt. Oculoſ cordiſ querām⁹ a dn̄o
tam acutoſ in aliquem excelſiſſimū montem qui ē in terra

requiramus. de cuius cacumine uideamus omnis consumationis finem.
Noli ire longe. Ecce dico tibi Ascende in montem. et uide finem xpm.
Mons enim uenit ad xpm. uides inde finem omnis consumationis. Quis
est iste finis? Paulum interroga. finis autem precepti est caritas de cor-
de puro. et conscientia bona. et fide non ficta. Alio loco. plenitudo legis
caritas. Quid tam finitum et terminatum quam plenitudo? Etenim fratres
finem poni laudabiliter nolite putare consumationem. Aliter enim dicitur
finiui panem. aliter finiui tunicam. finiui panem manducando. fini-
ui tunicam in texendo. et ibi finis sonat. et illic finis sonat. sed tamen
panis finitur ut consumetur. tunica finitur ut perficiatur. panis finitur
ut non sit. tunica finitur ut perfecta sit. Ergo sic audite finem. et quando
legitur psalmus. et auditis in fine psalmus dauid. assidue auditis
hoc in psalmis. et debetis nosse quod audistis. Quid est in finem?
finis enim legis est xpc ad iustitiam omni credenti. Et quid est finis
xpc. quia xpc et finis precepti caritas. quia pater et filius et spiritus sanctus
unum sunt. Ibi tibi finis est. alibi uia est. Noli herere in uia. et non
peruenire ad finem. Ad quicquid aliud ueneris transi. usque quo per-
uenias ad finem. Quis est iste finis? Michi autem adherere deo bonum
est. Adhesisti deo. finisti uiam. permanebis in patria. Intendite.
Pecuniam aliquis querit. non sit ibi finis. transi tamquam peregrinus. quere
ubi transigas. non ibi remaneas. Si autem amas per auaritiam implicatus
es. erit tibi auaritia catena pedum. ultra progredi non potes. Transi
ergo et hoc. quere finem. Salutem corporis queris? adhuc noli re-
manere. Que est ista salus corporis, que morte perimitur. que egritu-
dine debilitatur? friuola. mortalis. fluxa. querela. nempe dicit forte
morbida ualitudo opera tua bona. non est ergo ibi finis. quia propter aliud
queritur. quicquid propter se et gratis queritur ibi est finis. Queris honorem?
forte ad aliquid agendum queris ut peragas aliquid. ut placeas deo. no-
li ipsum honorem amare, ne ibi remaneas. Queris laudem? Si dei
queris bene facis. si tuam queris male facis. remanes in uia. si amaris
et tu. et laudaris et tu. Noli gratulari quando in te laudaris. laudare in
domino. ut cantes. In domino laudabitur anima mea. Sermonem aliquem bonum dicis.
et laudatur sermo tuus. non laudatur quasi tuus. non est ibi finis. si ibi ponis
finem finiris. si finiris ut consumaris. Ergo non laudetur sermo tuus quasi
abs te. quasi tuus. Sed quomodo laudetur? In deo laudabo sermonem. In deo
laudabo uerbum. Ex hoc fit ut fiat in te quod sequitur. In deo sperabo. non
timebo quid faciat michi homo. Quando enim omnia tua in deo laudantur non timetur
ne pereat laus tua. quia non deficit. Ergo transiet ipsa. Videte fratres
quanta transimus in quibus non est finis. his utimur quasi in uia. quasi
in mansionibus stabulorum reficimur et transimus. Ubi est ergo finis? Di-
lectissimi. dei filii sumus. et nondum apparuit quod [illegible] erimus. hic dictum
est in hac epistola. Adhuc ergo in uia sumus. adhuc [illegible] quocumque uenerimus
transire debemus. usque quo perueniamus ad aliquem [illegible] finem. Scimus
quia cum apparuerit similes ei erimus quoniam [illegible] uidebimus eum

finiti est. Ibi finis. ibi ppetua laudatio. Ibi semp alleluia sine defec
Ergo ipm finem dixit in psalmo. Omnis consumationis uidi finem.
Et quasi diceretur illi. Quis est finis quem uidisti.? Latu mandatu
tuu nimis ualde. Ipse est finis. latitudo mandati. Latitudo madati
caritas est. Quia ubi caritas no sut angustie. In ipa latitudie erat
aplus cum diceret. Os nostrum patet ad uos o Corinthi. cor nrm dilata
tum est. no angustiamini in nobis. Ideo g° latum mandatu. Mandatu
nouu do nobis ut uos inuicem diligatis. Caritas g° no angustat.? Vis
no angustiari in terra.? In lato habita. quicquid em tibi fecerit homo
no te angustat. quia illud diligis quod no nocet hoi. Deum diligis.
fraternitate diligis. legem dei diligis. ecclam dei diligis. sempitna erit.
laboras in terra. s; puenies ad fructum promissum. Quis tibi tollit qd
diligis.? Si nemo tibi tollit quod diligis. securus dormis. Imo securus
uigilas. ne dormiendo perdas qd diligis. Non em frustra dictu e. Illu
mina oculos meos ne qn obdormiam in morte. Qui claudunt oculos
caritatem obdormiscut in concupiscentijs delectationu carnaliu. Euigila g°.
Delectationes em sunt. manducare. bibere. luxuriari. ludere. uenari. popas
istas uanas omia mala sequuntur. Aliquid nescim⁹ quia delectationes sunt.
quis neget. quia delectant.? s; plus diligit lex dei. Clama contra tales
suasores. Narrauerunt m iniusti delectationes suas. s; no sicut lex tua dne.
Ista delectatio manet. no solum manet quo uenias. s; etia reuocat fugien
tem. Hec est em dilectio dei ut pcepta eius seruem⁹. Iam audistis. ptr his
duobus pceptis tota lex pendet et pphete. Quomo.? Noluit te diuidere
p multas paginas. In his duobus preceptis tota lex pendet et pphete. In
quibus duobus pceptis.? Diliges dnm deum tuu ex toto corde tuo. et ex
tota aia tua. et ex tota mente tua. et diliges proximu tuu tamq te ipm.
In his duobus pceptis tota lex pendet et pphete. Ecce de quibus pceptis
narrat tota ista epla. Tenete g° dilectione. et securi estote. Quid times
ne malefacias alicui.? Quis malefacit ei quem diligit.? Diligere non
potes nisi bene facias. S; forte corripis. amor hoc facit. no seuitia. S;
forte cedis.? Ad disciplina facis. quia amor ipius dilectionis no te pmittit
negligere indisciplinatum. et fit qodammo quasi diuersus fructus et con
trarius. ut aliqn odiu blandiatur. caritas seuiat. Nescio quis odit ini
micu suu. et fingit illi amicitiam. Videt illu facere aliquid mali. laudat.
Vult eu esse pcipitem. uult eu ire per abrupta cupiditatu suaz. unde
forte no redeat. laudat. qm laudatur peccator in desiderijs anime sue.
Adhibet illi unctione adulationis sue. Ecce odit et laudat. Alter uidet
amicu suu tale aliquid facere. reuocat. si illu no audiat profert uerba.
etia castigationis. obiurgat. litigat. Aliqn uenit ad hanc necessitatez
ut litiget. Ecce odiu blanditur. et caritas litigat. Noli attende uerba
blandientis. s; quasi seuitiam obiurgantis. Venam inspice. radicem.
unde procedant. quia ille blanditur ut decipiat. Ille litigat ut corrigat.
Ergo no opus est fres. ut per nos distendatur cor uestru. Impetrate
a deo ut diligatis inuicem omes hoies. etiam inimicos uros diligatis.

Non quia fratres ſunt. ſʒ ut fratres ſint. Ut ſemp̄ fraterno amore fla-
gretis. ſiue in frēm factū/ ſiue inimicū, ut frater fiat diligendo. Ubicūq;
frēm diligitis. amicū diligitis. Iam tecū eſt. Iam ī unitate etiā catholica
tibi coniūctus eſt. Si bene uiuis. frēm diligis factū ex inimico. Sʒ dili-
gis aliquem qui nōdum credidit xpō. aut ſi credidit xpo ut demones
credunt. rephendo uanitatem ipſi⁹. Tu dilige. et fraterno amore dilige.
Nondū eſt frater. ſʒ ideo diligis ut ſit frater. Ergo tota dilectio nr̄a
fraterna eſt erga xpianos. erga om̄ia m̄bra eius. Diſciplina caritatis.
frēs mei. robur. flores. fructus. pulchritudo. amenitas. paſtus. potus.
cibus. amplexus ſine ſatietate eſt. Si ſic nos delectat pegrinos. ī pa-
tria quomō gaudebim⁹? Curram⁹ ergo frēs mei. curram⁹ et diligam⁹
xpm. Quem xpm? Iheſum xpm. Quis eſt iſte? Verbū dei. Et quomō
uenit ad egrotos? Verbum caro factū eſt et hītauit in nobis. Completū
eſt ergo quod ſcriptura pdixit. Oportebat xpm pati et reſurgere tercia
die a mortuis. Corpus ipſius ubi iacet? Membra ipſius ubi laborant?
Ubi eſſe debes ut ſub capite ſis. et predicari in nomine ei⁹ penitentiam
et remiſſionē omniū peccatorꝝ per omnes gentes. incipientib⁹ ab iheruſalem.
Ibi diffundatur caritas tua. Dicit xpus. ut pſalmus. i. ſpūs dei. Latum
mandatū tuū ~~nimis~~ ualde. Et neſcio quis ponit in affrica fines caritatis.
Extende caritatem per totum orbem ſi uis xpm amare. quia membra
xpi per orbem iacent. Si amas partem diuiſus es. Si diuiſus es ī corpore
nō es. Si in corpore non es. ſub capite nō es. Quid prodeſt
quia credis, et blaſphemas? Adoras illū in capite. blaſphemas in corpore.
Amat ille corpus ſuū. Si tu te precidiſti a corpore ipſius. caput non ſe
precidit a corpore ſuo. Sine cauſa me honoras clamat tibi caput deſup.
ſine cauſa me honoras. Tamqͣ ſi uellet tibi aliquis oſculari caput. et
calcare tibi pedes. forte caligis clauatis conterere pedes tuos. uolens
tibi tenere caput et oſculari. Nonne inter uerba honorantis clamares et
diceres. Quid facis homo? calcas me. Non diceres caput meū. quia ca-
put honorabat. ſʒ plus clamaret caput pro mēbris calcatis. quam pro ſe quia
honorabatur. Nonne clamat ipſum caput? nolo honorem tuū. calcare me no-
li. Iam tu dic ſi potes. quare calcaui? Dic illud capiti. te oſculari uolui.
amplecti te uolui. Sʒ nō uides o ſtulte. quia quod uis amplecti per
quandam compagem unitatis peruenit ad id quod calcas. Suſum me
honoras. Ioſum me calcas. plus dolet quod calcas. quam quod gaudet quod hono-
ras. dolet pro eis quos calcat. Quomō clamat lingua. dolet michi. nō
dicit. pedi meo dolet. ſʒ doleo dicit. O lingua quis te tetigit? quis
percuſſit? quis ſtimulauit? quis pungit? ſʒ coniūcta ſū eis qui calcant.
quomō uis nō doleam qui nō ſum ſepata? Dns ergo nr̄ Iheſus xpus
ideo aſcendens in celum die quadrageſimo. comendauit corpus ſuum
quaqua habebat iacere. quia uidit multos honoraturos. ſʒ quia aſcen-
dit in celum. et uidit quia honor ipſorꝝ inutilis ē ſi conculcant mēbra ei⁹
in terra. Et ne quis erraret et eū adoraret caput in celo calcaret pe-
des in terra. Aſcenſurus enī dixit uerba nouiſſima. poſt ipſa uerba nō

eſt locutuſ in terra. Aſcenſuru̅ caput in celum. co̅mendauit me̅bra in
terra. et diſceſſit. Jam no̅ inuenis loqui xp̄m in terra. Inuenis illum
loqui. ſꝫ de celo. Et de ip̄o celo quare? quia me̅bra calcabant̄ in terra.
Q̄m pſecutori Saulo dixit. Saule ſaule quid me pſequeris? Aſcendi
in celum. ſꝫ adhuc in terra iaceo. Hic ad dexteram dei priſ ſedeo. Ibi
adhuc eſurio et ſitio. peregrinus ſum. quomo̅ g° corpus co̅mendaret i̅
terra aſcenſuruſ. cu̅ interrogarent eu̅ diſcipuli. Dn̄e ſi hoc in terra p̄-
ſtitueris. et quomo̅ regnu̅ Iſrahel reſtitues? Reſponditurꝰ. Non eſt
ueſtru̅ ſcire tempus quod pater poſuit in ſua poteſtate. Sꝫ accipietis uir-
tutem ſpiritus ſancti ſuperuenientem in uos. et eritiſ michi teſteſ i̅ Iherlm
et in totā Iudeam et Samariam. et uſqꝫ in totam terram. Ecce qui iaceo.
qui aſcendo. Aſcendo en̄ quia caput ſum. Iacet adhuc corpus meu̅ p totā
terram. Caue ne percutias. Caue ne uioleſ. caue ne calceſ. Nouiſſima u̅ba
xp̄i ſunt iſta ituri in celum. Conſiderate languentem ho̅iem i̅ domo
ſua iacentem. et maceratu̅ egritudine. proximu̅ morte. anhelantem iam
a̅iam quodam̄o inter denteſ habentem. qui forte ſollicituſ de aliqua re
cara ſibi qua̅ multu̅ diligit. ueniat illi in mentem. et uocat heredeſ ſuos
et dicit. Rogo uos facite hoc. Teneat quodam̄o uiolenter a̅iam ne exeat.
q̄ illa uerba firment̄. Tollitur cadauer in ſepulchro. heredes ip̄ꝰ quō
meminerit nouiſſima uerba morientiſ? Quo̅ ſi quiſ exiſtit qui di-
cat eiſ. Nolite facere. quicquid g° illi dicunt ego no̅ facio. quod michi
pater meuſ efflans animam nouiſſime mandauit. qđ ultimu̅ ſonuit
in aureſ meas, proficiſcente hinc patre meo. quemuſ alia uerba ipſius
aliter poſſum hr̄e. nouiſſima uerba me pluſ tenent. no̅ eu̅ uidi ampliuſ.
no̅ audiui loquentem. Fratres cogitate uiſceribus xp̄ianiſ ſi heredibꝰ
tam ſunt dulcia. tam grata. tam magni ponderiſ uerba ituri i̅ ſepul-
chrum. qualia debent ēē uerba nouiſſima, no̅ redituri in ſepulchrum
ſꝫ aſcenſuri in celum? Namqꝫ ille qui uixit et mortuus eſt rapit̄ ad
alia loca anima ipſiuſ. corpuſ ipſiuſ ponitur in terra. an fiant illa uerba
an no̅ fiant. no̅ ad eum p̄tinet. Iam illud agat ut aliuſ patitur. Aut in
ſinu Abrahe gaudet. aut in ignem eternu̅ aque modicu̅ deſiderat. In ſe-
pulchro aut ipſiꝰ iacet cadauer ſine ſenſu. et cuſtodiuntur uerba nouiſ-
ſima morientiſ. Quid ſibi ſperant illi qui uerba nouiſſima ſedentis
in celo no̅ cuſtodiunt? Videntes deſuper contemnantur? illiuſ qui dixit.
Saule ſaule quid me perſequeris? qui ſeruat ad iudiciu̅ quicquid uidet
membra ſua. Et quid nos fecimuſ inquiunt? Nos ſumꝰ paſſi pſecutorꝫ
no̅ fecimus. Vos feciſtiſ. o miſeri. primo. quia diuiſiſtiſ eccliam. .
Maior eſt macceria lingue q̄ ferri. Superba fuit ancilla Sarre Agar
et afflicta eſt a domina ſua p̄pter ſuperbiam. diſciplina erat illi no̅
pena. Ideo cu̅ receſſiſſet a dn̄a ſua. quid ei dixit angeluſ? Reuertere
ad dn̄am tuam. Sic ergo carnalis anima tamq̄ ancilla ſuperba. ſi
forte aliquaſ moleſtias paſſa eſt p̄pter diſciplinam. quid inſanis?
redi ad dominā tuam. tenet dn̄a pacem. Ecce proferunt̄ euangelia.
Legimuſ. quia diffundit̄ eccl̄ia. diſputatur contra. et dr̄ nobis traditoreſ.

Cuius rei traditores. xpus cōmendat ecclesiam suam. et nō credis. ego tibi crediturus sim maledicenti parentibus meis. Vis ut credam tibi de traditoribus. Crede tu prius xpo. quod est dignū. xpus deus est. et homo est. Cui prius debet credi ecclesiam suā diffundi toto orbe. Ego dico. contemne. Euangeliū loquitur. caue. Quid dicat euangeliū. Oportebat xpm pati. et resurgere tertia die. et ṗdicari in nōīe eius pniām et remissionem pccōꝝ. Vbi remissio pccōꝝ. ecclia est. Quo ecclesia. Illi dictum est. Tibi dabo claues regni celoꝝ. et q̄ solueris in terra. soluta erūt in celis. et que ligaueris in terra. ligata erunt et in celis. quia diffunditur ista remissio peccatorū p omnes gentes incipiens ab Iherlm. Ecce credē xpo. Sz quia intelligis si credideris xpo non te habere qd̄ dicas de traditore. tibi uis ut credam et parentibus meis maledicenti. q̄ tu crede xpo predicanti. // **Explicit tractatus secundus Aurelij Augustini epi super epistola sancti Johannis Apostoli. Incipit nunc feliciter Liber Sancti Ambrosij primus de penitentia seu de penitentibus.**

Moderatio.

Si Virtutum finis ille est maximus qui plurimorū expectat profectū. moderatio prope omīum pulcherrima ē. que nec ipsos quidem quos dampnat offendit. et quos dāpnauerit dignos solet facere absolutione. Demūqz sola est que dñi quesitam sanguine ecclesiam propagauerit. imitatrix beneficij celestis. et redemptionis vniuersoꝝ. salubri fine se temperans que ferre possint aures hominum mentes non refugere. Non pauescant. Etenim qui

at. que ferre possent aures hominum mentes nō refugere nō pauere. Etenim qui etc.

studet humane infirmitatis emendare uitia ipsam infirmitatem suis debet sustinere et quodāmō pensare humeris nō abicere. Nam pastor ille euangelicus lassam ouem vexisse legit̄ nō abiecisse. Et Salemon ait. Noli iustus eē nimiū. debet enī iustitiā tēpare moderatio. Nam quēadmodū se tibi curandū pbeat quem fastidio hēas. qui contemptui se nō compassioni medico suo putet futuꝝ. Ideo dñs Ihūs compassus nobis est ut ad se uocaret. nō ut deterreret. mitis uenit et humilis. Demūqz ait. Venite ad me om̄s qui laboratis et ego vos reficiam. Ergo dñs Ihūs nō excludit neqz abicit. Meritoqz tales discipulos elegit. qui dñice uoluntatis interpretes plebem dñi colligerent nō repudiarent. Vnde liquet eos inter xpi discipulos nō esse habendos qui dura pro mitibus, supba pro humilibus sequenda opinant̄. Et cū ipsi querant misericordiā dñi alijs eam denegant. ut sunt doctores Nouatianoꝝ qui mūdos se appellant. Quid his superbius. Cum scriptura dicat. Quia nemo mundus a peccato nec si vnius diei infans. Et dauid clamet. A delicto meo munda me. Sanctiores isti q̄ dauid. de cuius familia nasci xpus incarnationis elegit misterium. cuius posteritas aula celestis est. utero uirginali suscipiens mundi redemptorem. Quid aut̄ durius q̄ ut iniungant penitentiam quā nō relaxent. Cū utiqz ueniam negando incentiuum

Resecat